

***Söndagen den 4 november predikar Kyrkornas Världsråds
generalsekreterare Dr Olav Fykse Tveit i Uppsala Domkyrka***

Predikan i Uppsala Domkyrka

Söndag den 4 november, 2018

Dr Olav Fykse Tveit

Generalsekreterare, Kyrkornas Världsråd

Ni är jordens salt. Men om saltet mister sin kraft, hur skall man få det salt igen? Det duger inte till annat än att kastas bort och trampas av människorna.

14Ni är världens ljus. En stad uppe på ett berg kan inte döljas, 15och när man tänder en lampa sätter man den inte under sädesmåttet utan på hållaren, så att den lyser för alla i huset. 16På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er fader i himlen.

Kära systrar och bröder i Kristus,

Den 4 juli 1968 skulle Dr Martin Luther King JR ha predikat från denna predikstol, här i Uppsala domkyrka, på öppningsgudstjänsten av Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling. Han kom aldrig. Den 4 april mördades han, på grund av att han var det salt och det ljus i världen som vår Herre Jesus Kristus kallat honom att vara.

Vi minns honom idag, på denna Alla Helgons dag, när Kyrkornas världsråds exekutiva kommitté möts här, 50 år efter mötet som på ett avgörande sätt vände Kyrkornas världsråd emot socialt engagemang i världen.

Ni är jordens salt. Ni är världens ljus. Dessa är Jesu ord som han riktade till de som följde honom. I en destruktiv och mörk värld, i en värld av diskriminering och hatisk retorik, i en värld av våld och död, ondska och synd, är dessa ord, ord som både vägleder och sporrar.

Där saker ruttar och blir smaklösa, är ni saltet. Där människor går vilse i mörkret, är ni ljuset.

Ni är där för att vara tecken på Guds kärlek. Ni är där som tecken på Guds rike som ska komma.

.....

”Se, jag gör allting nytt.” Det var temat som samlade och utmanade deltagare från hela världen när de kom till Uppsala 1968.

Vi tackar ärkebiskopen av Uppsala och Svenska kyrkans primat, Antje Jackelén och kyrkorna här i Sverige för att ni inbjudit Kyrkornas världsråds exekutiva kommitté och många fler för att fira och utmanas vid detta 50-årsjubileum. Det här är en av flera händelser som också markerar Kyrkornas världsråds 70-årsjubileum i år. Generalförsamlingen i Uppsala blev en milstolpe, ja en vändpunkt på den pilgrimsvägen.

De såg att hopp innebär att blicka framåt och att delta i det Guds rike som ska komma. Det ledde till förnyad hängivenhet till att vara salt och ljus i världen – tillsammans, till att vara tecken på en ny verklighet. Tillsammans som en gemenskap av kyrkor, som en ekumenisk rörelse.

”Kyrkan talar modigt om sig själv som ett tecken på mänsklighetens kommande enhet”. Så stod det till och med i en av rapporterna efter generalförsamlingen 1968.

För den lilla gemenskapen av lärjungar, i en värld där kejsaren var ljuset och makten, måste Jesu ord till dem ha låtit nästan löjliga. På samma sätt, lät kanske generalförsamlingens i Uppsala modiga ord överdrivna när de talade om den kommande enheten mellan människor i en värld som 1968 var delad i Öst och Väst av det kalla kriget, och genom århundradenas kolonisation i Syd och Nord, en era som först då höll på att ta slut.

Vad var det som gjorde att de kyrkliga delegaterna så djärvt förkunnade detta nya mandat de hade upptäckt? Hur hade de uppmuntrats till att vara tecken på enheten mellan alla skapade till Guds egen avbild – svarta och vita, rika och fattiga, människor från alla kontinenter, män och kvinnor? Vad var det som gjorde dem så djärva, som att tillsammans vara salt och ljus i världen?

Jag tror att det finns flera svar, och jag ska nämna tre av dem:

För det första. Dr Martin Luther King Jr. kom inte till generalförsamlingen. Men det verkar som hans kamp och hans djärva arbete för rättvisa ändå var där. Ledaren för medborgarrättsrörelsen i USA var verkligen ett vittne och en profet om det nya som skulle komma, som måste komma, men som skulle komma endast genom hårt arbete och kamp. Han förkunnade icke-våld i kampen mot rasism på olika områden: juridik, politik, i vardagsliv, i attityder, i tal, i media, i skolan. Han hade blivit rösten för de växande ropen på rättvisa och fred mellan de förtryckta människorna i många länder i (vad vi idag kallar) det globala Syd. Han fick Nobels fredspris 1964. Vi förstår väl att han var inbjuden att ge ny inspiration och peka ut en ny riktning för kyrkornas förståelse vad det betydde att vara salt och ljus i världen – tillsammans. Kyrkans enhet behöver vara en försonande enhet, av rättvisa och fred, mellan alla folk oavsett ras, kön, land eller kontinent.

Hans anda var ändå verkligen närvarande i Uppsala, i juli 1968. Han blev en martyr för sin tro och hans dröm om en ny mänsklighet – i enlighet med Guds vilja. Han fortsätter att inspirera så många i världen, än i dag.

På Alla Helgons dag samlas vi för att tacka Gud för deras liv och deras tjänst, för allt det som burit frukt ibland oss. Jag är övertygad om att Martin Luther Kings martyrskap gjorde deltagarna i generalförsamlingen 1968 ledsna men att det också gav dem mod; gjorde dem så djärva att de kunde se sig själva som salt och ljus, tecken på mänsklighetens nya enhet. Inget mindre än så.

I den enade ekumeniska rörelsen går vi, ber vi och arbetar vi tillsammans, också tillsammans med de som inte är medlemmar i Kyrkornas världsråd. Det finns olika sätt att ära och uppmärksamma de som gått före oss och varit förebilder för oss. För två veckor sedan kanoniserade Påve Fransiscus en annan kyrklig ledare i den romersk-katolska kyrkan, ärkebiskopen Oscar Arnulfo Romero. Han sköts till döds medan han celebrerade mässan, vid altaret i sin kyrka i San Salvador år 1980. Han gjorde det han var kallad till att göra; han var präst och biskop för sitt folk som levde i militärdiktatur med förtryck och våld, orättvisor och fattigdom. När han kanoniserades framhölls hans mod; modet att tala om kärlekens sanning, modet att visa omsorger om ett folk som behövde tecken på Guds kommande rike, modet att vara salt och ljus.

Här i Sverige minns ni och tackar Gud – tillsammans med människor från hela världen – för den Heliga Birgittas liv och tjänst. Med henne ber vi ännu: "Gud visa mig din väg och gör mig villig att vandra den": Också hon förblir salt och ljus i världen.

Vi skulle kunna göra listan mycket längre. Vare sig de är helgon eller inte, så finns det så många människor som fått nåden, styrkan och modet att visa oss vägen. Många av dem är okända för de flesta av oss, utan namn i kyrkans historia; män och kvinnor, människor som vi, inte perfekta men salt och ljus för våra liv. Deras namn är omslutna av Guds eviga minne. Några skulle jag kunna nämna, som har en särskild plats i mitt eget hjärta och som gett mig tro, hopp och kärlek. Några står oss mycket nära, andra har vi inte personligen mött. Jag är säker på att du skulle kunna göra detsamma. De troendes gemenskap, som vi tillsammans bekänner är också en gemenskap med de som gått före oss.

För det andra: Det fanns ändå ytterligare en annan viktig dimension i Uppsalamötet som vi inte får glömma bort. Många ungdomar deltog, unga röster hördes och de hade mycket att säga till kyrkoledarna. Fotografierna från Uppsala domkyrka 1968 är otroliga. Fotografierna jag tänker på visar unga representanter som bar plakat här i mittgången, där det stod: "Gör slut på kolonisationen", "utplåna fattigdomen", "stoppa kriget". Världen behövde verkligen nya tecken på den enade mänskligheten: rättvisa åt alla, slut på förtryck, diskriminering, kolonisering och rasism. Fred åt alla, på alla kontinenter, i alla nationer och sammanhang. De röster som var nya då, behöver vi höra om och om igen för att säga sanningen. Vi måste ge dem utrymme och göra dem synliga.

Det tredje svaret som jag uppfattar i rapporterna, på hur de kunde vara så modiga är att de hörde löftet om något nytt, som ett löfte till dem själva. Evangeliet antog nya dimensioner.

Vilka var det som Jesus talade med, när han sade orden om salt och ljus för första gången? De var de som var fattiga i anden, de ödmjuka, de som hungrar och törstar efter rättfärdighet, de som gör fred, de som har rena hjärtan, de som betalade ett pris för att följa Jesus Kristus.

Det här är stora ord och jag är glad för att det inte är upp till oss att säga så om oss själva. Det är Jesus Kristus som kallar oss att göra så och vara så.

Vi lever i en värld, vanställd av hatisk retorik, polarisering, våld ja till och med martyrskap för tron som människor bär i sina hjärtan och uttrycker i ord. Kristna, judar, muslimer och människor av annan tro – och människor utan tro – erfar idag effekterna av hatisk retorik.

Som Kristi efterföljare ska vi inte leva i slutna kretsar eller bakom tjocka murar, utan i en värld som behöver oss som salt och ljus. Plakaten är idag sociala medier, i en tid där tilltro och kärlek behövs i vår kommunikation mer än någonsin.

Den kärleksfulla ekumeniska rörelsen, är salt och klar med ursprung i Kristi kärlek och Kristi kallelse att dela denna kärlek. Därför söker vi enheten, inte för vår egen bekvämlighets eller frids skull utan för att världen behöver de sanna tecknen på kärlek-

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande; en Gud, vår Skapare, Frälsare, och Livgivare; så som det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen